TEMESI MÁRIA

SZAKMAI ÉLETRAJZ 2012

1981 óta a Magyar Állami Operaház Bartók-Pásztory-, Székely Mihály-, Juventus-, Artisjus és Liszt díjjal kitüntetett művésznője. Nevét jegyzi a berlini "Opernlexikon", a müncheni „Grosses Sängerlexikon", a londoni "Who is who in Music", a "Magyar és Nemzetközi Ki Kicsoda", a "Budapest Kézikönyve", a "Magyar Színházművészeti Lexikon", a "Szegedi Színjátszás Krónikája".

Énektanári diplomája mellett jeles zongoratanári diplomát is szerzett (1979) szülővárosában Szegeden, ahol már főiskolás korában elnyerte az Athéni „Maria Callas Nemzetközi Énekverseny" Különdíját. A budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Opera- és Tanári Mester szakán **kitüntetéses diplomával végzett** (1981 - Bellini: Norma — címszerep). Dal és oratórium szakon a weimari Franz Liszt Musikhochschule és a salzburgi Mozarteum Nyári Mesterkurzusain képezte magát. 1995-ben a Bayreuthi Ünnepi Játékok ösztöndíjasa.

Pályakezdőként két nemzetközi énekverseny győztese: Rio de Janeiro (1981 - még Tóth Mária néven), Philadelphia - Luciano Pavarotti Énekverseny (1985).

Wagner opera főszereppel, a Lohengrin Elzájával debütált a Magyar Állami Operaházban, a világhírű karmester, Giuseppe Patané zenei betanításában. Elza alakítása óriási közönségsikert, elismerő kritikák sorozatát hozta: *"Temesi Mária Brabanti Elzaként való bemutatkozása szenzáció! Szép hangja, kulturált éneklése, magabiztos, de mégis nőies lénye a nagy szerep eszményi megformálójává emeli. Az énekesnő soha nem él vissza óriási átütőerejű magvas szopránjával, Wagner főszerepben is megőrizve így a dalolást. Rendkívüli ígéret, vagy máris több annál!"* (Budapest, Népszava, 1982/04).

Főszerepek sokaságát énekelve fellépett a világ számos rangos külföldi operaházában és koncert-termében: EURÓPA: Berlini, Hamburgi Staatsoper, Berlini Schausspielhaus, Berlin Komische Oper, mannheimi, wiesbadeni, erfurti, zürichi, kölni, grázi, bregensi, toulousei, nizzai, prágai, pozsonyi operaházak, Nizza - Opera du Nice, Akropolis Művészeti Palota, Drezdai Semperoper, Madridi Teatro de la Zarzuela, Teatro la Fenice Velence, strassbourgi, birminghami és Szlovák Filharmónia Bratislava koncertterme, zágrábi Lisinsky Terem, milánói Verdi Terem (az Olasz Rádió és TV-RAI-zenekarával), londoni Concerthall, liverpooli Empire Theater, szófiai Todor Zsivkov Művészeti Palota, lisszaboni Gulbenkian Székház Koncertterme, Stuttgart Liederhalle, hamburgi Musiksaal, Bréma - Die Glocke, a hallei és rostocki Filharmónia, Athén Herődes Atticus Amphiteatrum, Teatro Farnese Parma; **ÁZSIA:**- Isztambul és Ankara operaházai, Ephezuszi Amphiteatrum; **AFRIKA:** Kairói Zeneakadémia Koncertterme; **DÉL-AMERIKA:** Teatro Solis Montevideo, **USA:** Philadelphiai Operaház, New York - Manhattan TV ecc.

Sokoldalúságát mutatja gazdag repertoárja: Mozart, Verdi, Wagner, Puccini, Csajkovszkij, R. Strauss, Janacek operáinak női főszerepei mellett kortárs magyar operák bemutatásában is szerepet vállal: Szokolay: Ecce Homo - Lénió, Madarász: Utolsó keringő - Asszony. Mindkét főszerep alakításáért művészeti díjjal tüntették ki.

Az utóbbi években Wagner Heroinaként kapta a legtöbb kitüntetést és elismerést, de az olasz operák drámaibb szerepei is közel állnak hozzá: Tosca (Puccini: Tosca), Santuzza (Mascagni: Parasztbecsület), Amélia (Verdi: Álarcosbál), Erzsébet (Verdi: Don Carlos). Jelenleg énekelt főbb szerepei: Ortrud (Wagner: Lohengrin — 2004-ben a Wagner dédunoka, Katherina Wagner rendezésében), Erzsébet (Wagner: Tannhäuser), Sekrestyésné (Janacek: Jenufa), R. Strauss: Salome (Herodias), Sieglinde (Wagner: A Walkűr), Brünnhilde (Wagner: Siegfried), Brünnhilde (Wagner: Istenek alkonya). Brünnhilde szerepének alakítójaként (Wagner: Siegfried) a bécsi kritika ezt írta: *"Az előadás csúcspontja a Wagner stílust tudó Temesi Mária színrelépése volt, egy elragadóan "fesch" asszonyé, aki tüzes temperamentummal, mély kifejezőerejű drámai szopránnal, meleg középfekvéssel és lángra gyújtó magasságokkal testesítette meg Brünnhilde szerepét - mozdulataival, arcjátékával és éneklésével egyetlen egységet képezve."* (Wien, Neue Merker, 2002/07).

Wagner: Tannhäuser című operája (Szinetár Miklós rendezése) Magyar Állami Operaházbeli előadása után így írt a bécsi kritika Temesi Mária Erzsébet alakításáról: *"Temesi Mária, a nagyszerű és temperamentumos budapesti Sieglinde ezúttal Erzsébet volt. Szerepét sajátságos drámai öntudattal és az őt jellemző szép, sötéten lángoló hangszínével énekelte. Ez az énekesnő színpadi cselekvésének minden pillanatában tökéletesen hitelesen alkot!"* (Wien, Neue Merker, 2007/05)

Erkel Ferenc - a magyar nemzeti operajátszás megteremtője - Bánk bán című operájában több éven át **a Magyar Állami Operaház ünnepi évadnyitó előadásainak Gertrudis királynéja**. Idézet az ismert londoni szaklap Magyar Állami Operaházbeli Bánk bán kritikájából: *"Bánk ellenfele, a szoprán Temesi Mária, mint Gertrudis királyné borzongató volt most is, mint mindig e nagyonis hálátlan szerep átélt alakításának köszönhetően. Jellegzetes sötét tónusú hangjával, erőteljes magasság regiszterével élve valahányszor megjelent, uralta a színpadot."* (London, OPERA, 2010/08)

Neves karmesterekkel, rendezőkkel és énekespartnerekkel dolgozott/dolgozik együtt: Ferencsik János, Lukács Miklós, Kórodi András, Doráti Antal, Peskó Zoltán, Fischer Iván, Fischer Ádám, Lukács Ervin, Kovács János, Medveczky Ádám, Sir John Pritchard, Lovro von Matacic, Giuseppe Patané, Lamberto Gardelli, Rico Saccani, Piergiorgio Morandi, Kobayashi Ken Ichiro, Jurij Simonov, Olivér Dohnányi; Jean-C. Auvray, Mikó András, Békés András, Vámos László, Szinetár Miklós, Vidnyánszky Attila, Nagy Viktor, Szergej Ljubimov, Michael Hampe, Katherina Wagner; Peter Schreier, Theo Adam, Klaus König Martha Mödl, Fiorenza Cossotto, Ilosfalvy Róbert, Melis György, Marton Éva, Polgár László, Roberta Alexander, Luciano Pavarotti, Giacomo Aragall, Jurij Marusin, Samuel Ramey, Dmitri Hvorostovsky. Fellépett Harry Kupfer és Jean Pierre Ponelle rendeléseiben.

Temesi Mária oratórium- és dalénekesként, rangos zenei események szólistájaként is ismert. Schönberg: Gurre dalok című monumentális alkotásának magyarországi bemutatóján Towe szerepét énekelte a Nemzeti Filharmonikus Zenekarral, Kocsis Zoltán vezényletével (1998).

A Magyar Rádióban "A hét muzsikusa" (2005, 2006). Több más rádiófelvétele mellett 2009-es Dal- és áriaestjét "Legszebb hangversenyfelvételeinkből" címmel ismétli a Magyar Rádió.

Szóló CD Árialemezén — „Wagner Heroinák" sorozat - Hungaroton Lemezkiadó Vállalat Budapest, (2004) kilenc Wagner ária hallható, melyen a Magyar Rádió Zenekarát Jurij Szimonov vezényli.

Aktív operaénekesi pályája mellett 1997 óta a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Kar Magánének Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára, habilitált és doktorált professzora. Habilitált Mesteri Oklevél: 2001, DLA- Mesterdoktori Oklevél: 2003. 2009 —ben tagjai közé választotta a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Akadémiai Bizottsága (MTA SZAB). A Simándy József Nemzetközi Énekverseny alapítója (1998), ügy- és művészeti vezetője (2008, 2011). Rendszeresen tart Énekes Mesterkurzusokat. Több neves fiatal művészt is elindított már az operaénekesi pályán: Rálik Szilvia drámai szoprán - Magyar Állami Operaház, Kátai Natasa belcanto szoprán - Olaszország, Bobanj Rebeka drámai koloratúr szoprán - Németország, Kiss András basszbariton — Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Kar, a hazai és nemzetközi operaszínpadok ifjú sztárjai.

A Helikon könyvkiadónál megjelent "Operacsillagok" című könyvben (2004) Temesi Mária neves magyar operaénekeseink között szerepel.

MAGÁNÉNEK
- TEMESI MÁRIA
- WIEDEMANN BERNADETT
- MILLER LAJOS

ELŐADÓMŰVÉSZET
- CSENGERY ANDRIENNE

ZONGORAKÍSÉRET
- OBERFRANK PÉTER
- SALGÓ TAMÁS
- BÓDISS TAMÁS
- SZEKERES LÁSZLÓ

SZÍNPADI MESTERSÉG
- GALGÓCZY JUDIT
- HŰVÖSVÖLGYI IDIKÓ

MANAGEMENT
- VIRÁG ERZSÉBET

Artis Vox Opera Studio 2012 ©
Grafika: Barcsik Géza • Webhosting: Golden Highway Kft. • Webmester: Kalóz Pepi